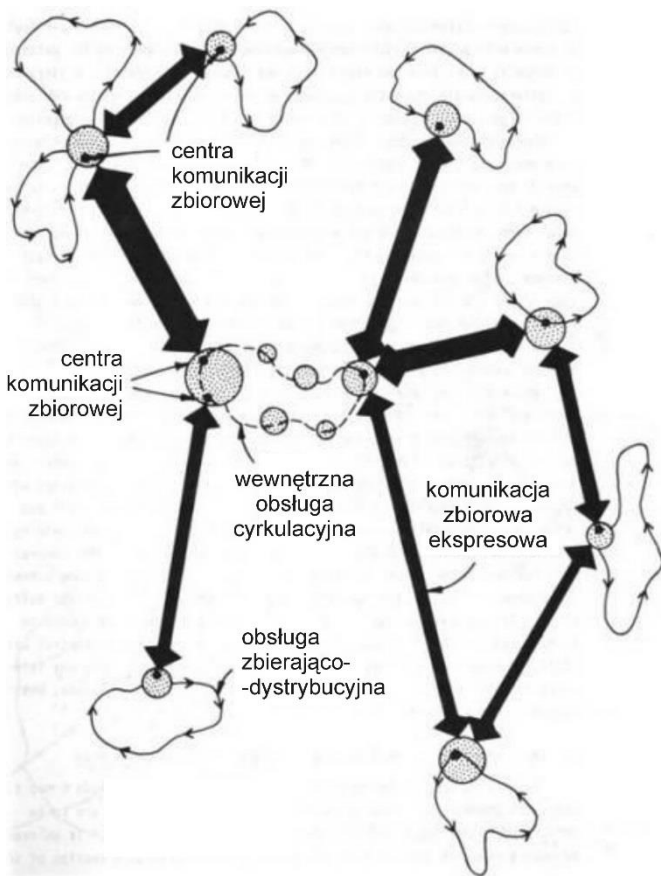

Transit Oriented Development

cz. 2

Argumenty przemawiające za wspomaganiami rozwoju policentrycznego:

1. Konieczność poszukiwania spójności z rynkowymi tendencjami do samorzutnego powstawania koncentracji handlu, usług i biur w obszarach suburbanizowanych.
2. Konieczność tworzenia możliwości znalezienia dobrych warunków zamieszkania dla osób o niższych dochodach, dla których dzielnice mieszkaniowe wokół głównego centrum stały się niedostępne cenowo.
3. Konieczność kształtowania miejskiego charakteru przestrzeni oferującej wysoką jakość życia w obszarach oddalonych od głównego centrum.
4. Samowystarczalność.
5. **Redukcja wymagań transportowych.**

Wzorcowy układ systemu komunikacyjnego w wielośrodkowym obszarze miejskim powinien obejmować:

- dobrą obsługę komunikacyjną wewnątrz każdego z centrów,
- dobrą lokalną obsługę wokół każdego z centrów,
- dobrą ekspresową obsługę pomiędzy centrami.

Transit Oriented Development – rozwój przestrzenny, w którym wspólna lokalizacja centrów i węzłów transportu zbiorowego jest narzędziem uczytelniania struktury przestrzennej miasta.

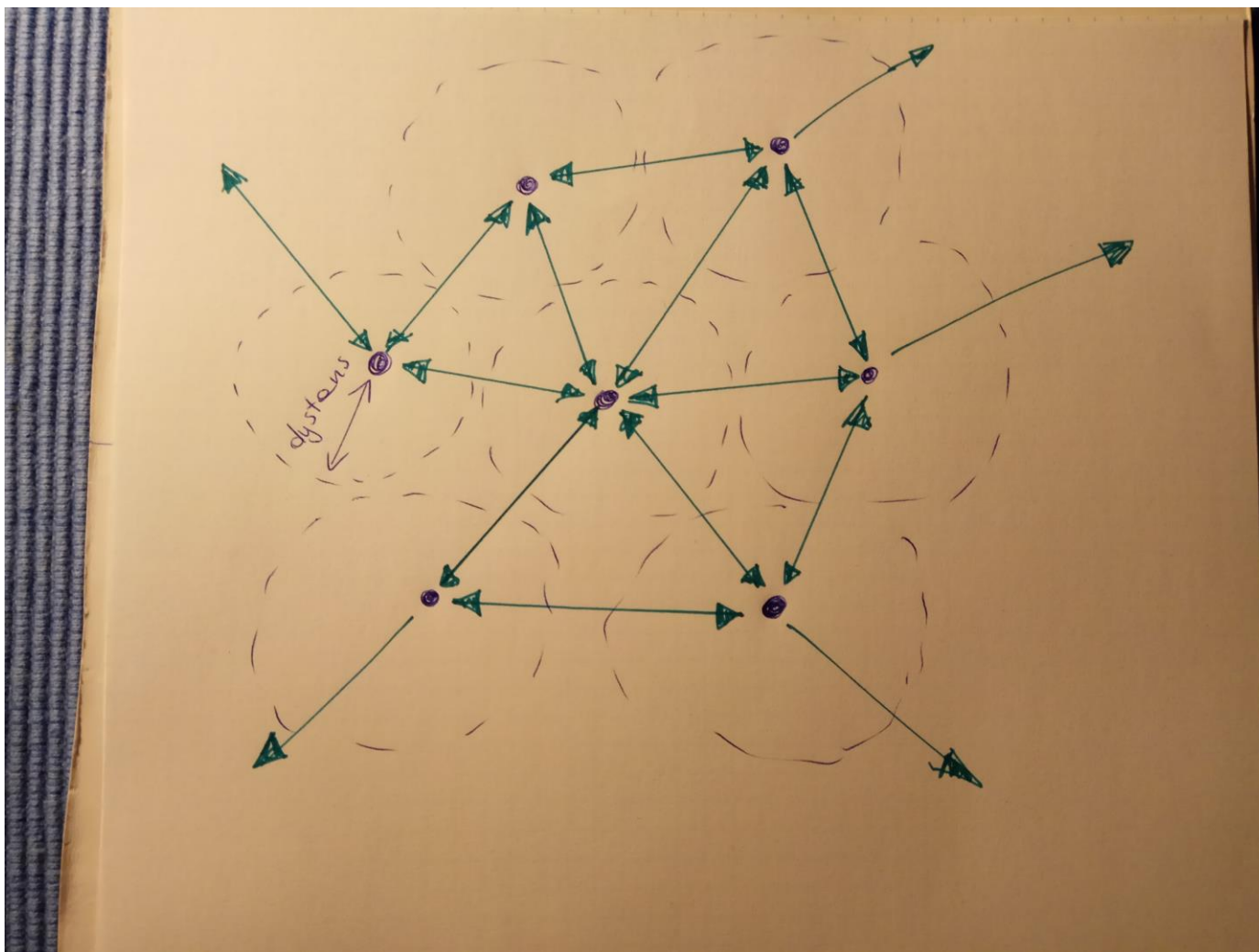
Koncepcja TOD promuje wykorzystanie transportu zbiorowego, jako podstawowego środka komunikacji w obszarach zurbanizowanych.

Wokół węzłów transportu zbiorowego powinny być kształtowane centra skupiające usługi, przestrzenie publiczne, ale i koncentrujące miejsca pracy.

Tym samym, przestrzeń wokół węzłów powinna mieć charakter wielofunkcyjnej przestrzeni o wysokiej intensywności zagospodarowania.

Obszar zurbanizowany powinien być pokryty siecią powiązanych komunikacją zbiorową centrów, z których każde powinno obsługiwać obszar wyznaczony dystansem dobrej dostępności (najlepiej pieszej).

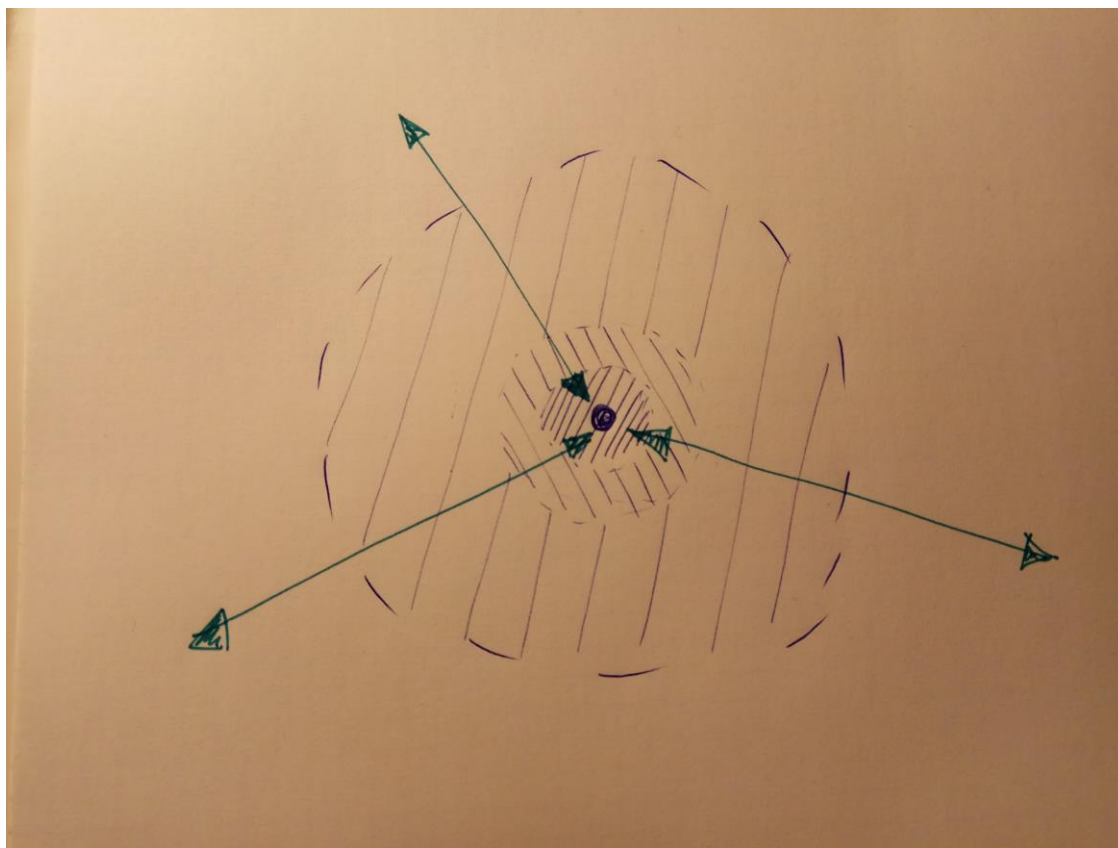
Obszar zurbanizowany powinien być pokryty siecią powiązanych komunikacją zbiorową centrów, z których każde powinno obsługiwać obszar wyznaczony dystansem dobrej dostępności (najlepiej pieszej).

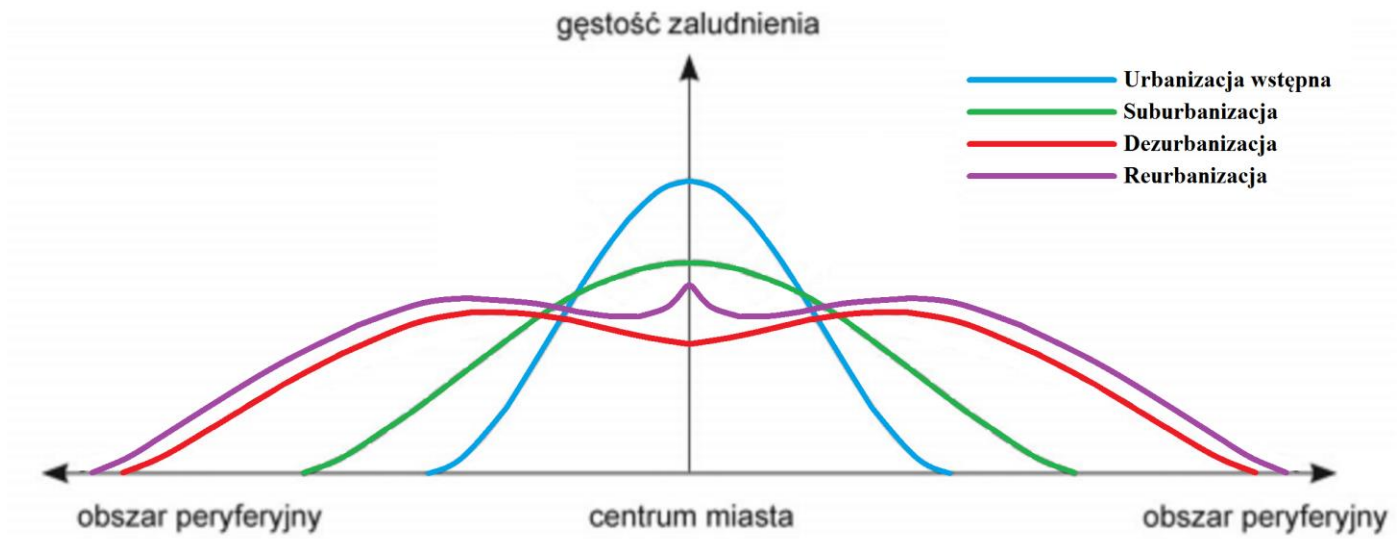

Mechanizm uczytelniania struktury funkcjonalno-przestrzennej w polityce TOD polega na tym, że centrum staje się magnesem przyciągającym funkcje usługowe, pozostawiając obrzeża dla funkcji nie wymagających wysokiego stopnia koncentracji.

Tym samym, ujawnia się czytelna struktura intensywności zabudowy:

- wysoka intensywność zagospodarowania i użytkowania wokół wielofunkcyjnych centrów,
- niska intensywność na obrzeżach.

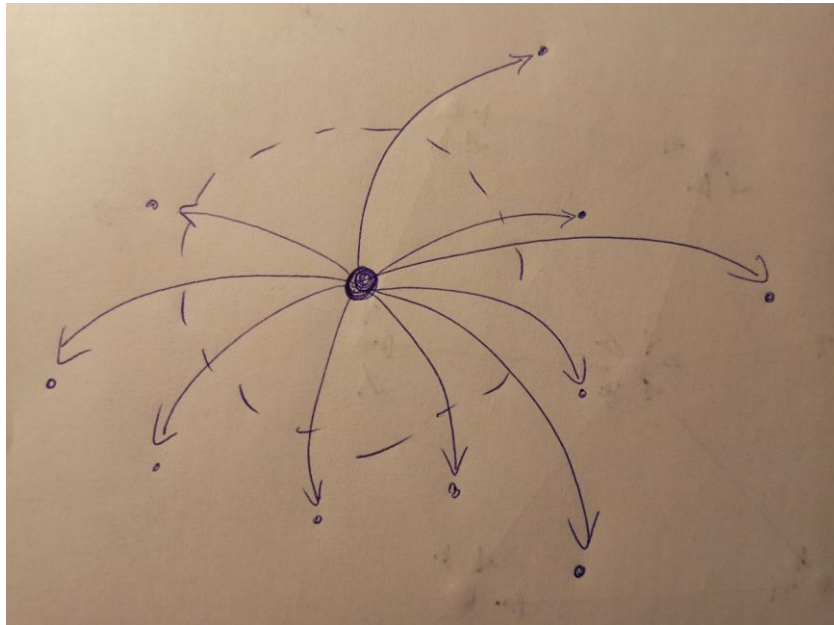

Korzyści wypływające ze stosowania polityki TOD (wg Jerrego Schneidera):

1. korzystny wpływ na rynek nieruchomości
2. redukcja zapotrzebowania na transport
3. lepsza dostępność mieszkań dla mniej zamożnych rodzin (affordable housing)
4. „miejskość” – lepsza dostępność przestrzeni aktywizujących życie społeczne o charakterze miejskim
5. większa samowystarczalność terenów (lepsza dostępność miejsc obsługi i pracy)

Wpływ TOD na rynek nieruchomości

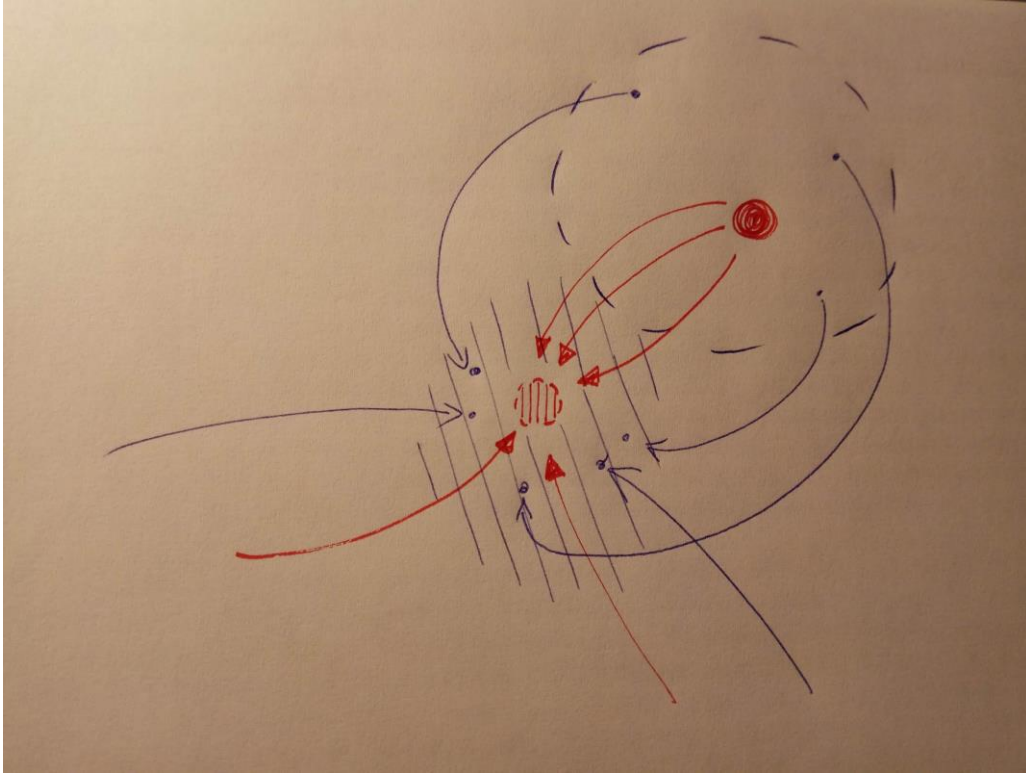
Rozrost przestrzenny miasta doprowadza w pewnym momencie do ujawnienia się procesów decentralizacji. Niekorzyści koncentracji zaczynają przeważać nad korzyściami. Część mieszkańców i inwestorów poszukuje nowych lokalizacji na obrzeżach dotychczasowego miasta. Z czasem proces suburbanizacji zaczyna się intensyfikować, a wraz z nim rozproszenie potencjalnych miejsc pracy. Mieszkańcy wykazują tendencję do poszukiwania miejsca zamieszkania w pobliżu miejsca pracy, jednak ceny nieruchomości w pobliżu miejsc pracy na obrzeżach są wysokie. Na tą sytuację wpływa fakt, że tereny te nie mając jasno określonej docelowej funkcji (mieszkańówka lub usługi/produkcja), są przedmiotem spekulacji. Są potencjalnym miejscem lokalizacji różnych funkcji, wśród których usługi/produkcja dadzą najwyższą rentę gruntową.

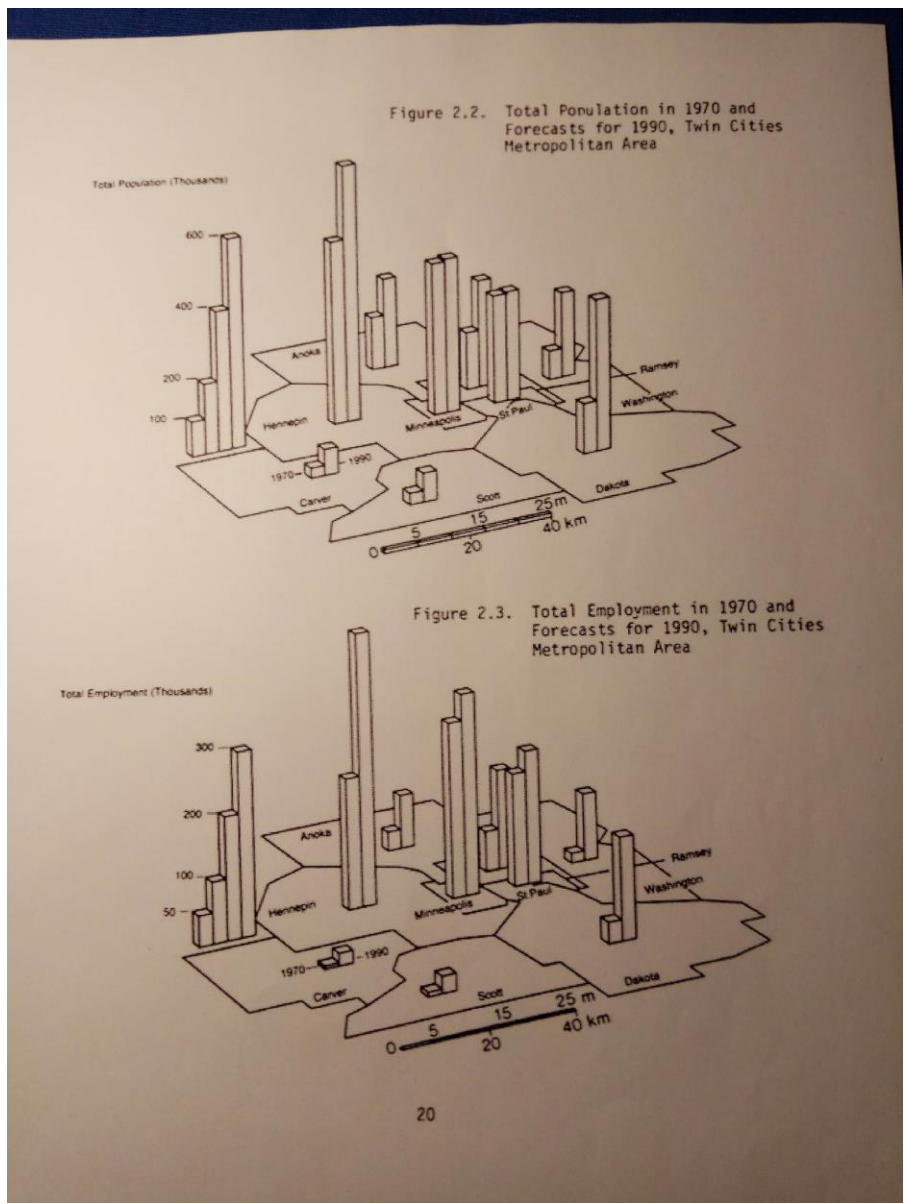
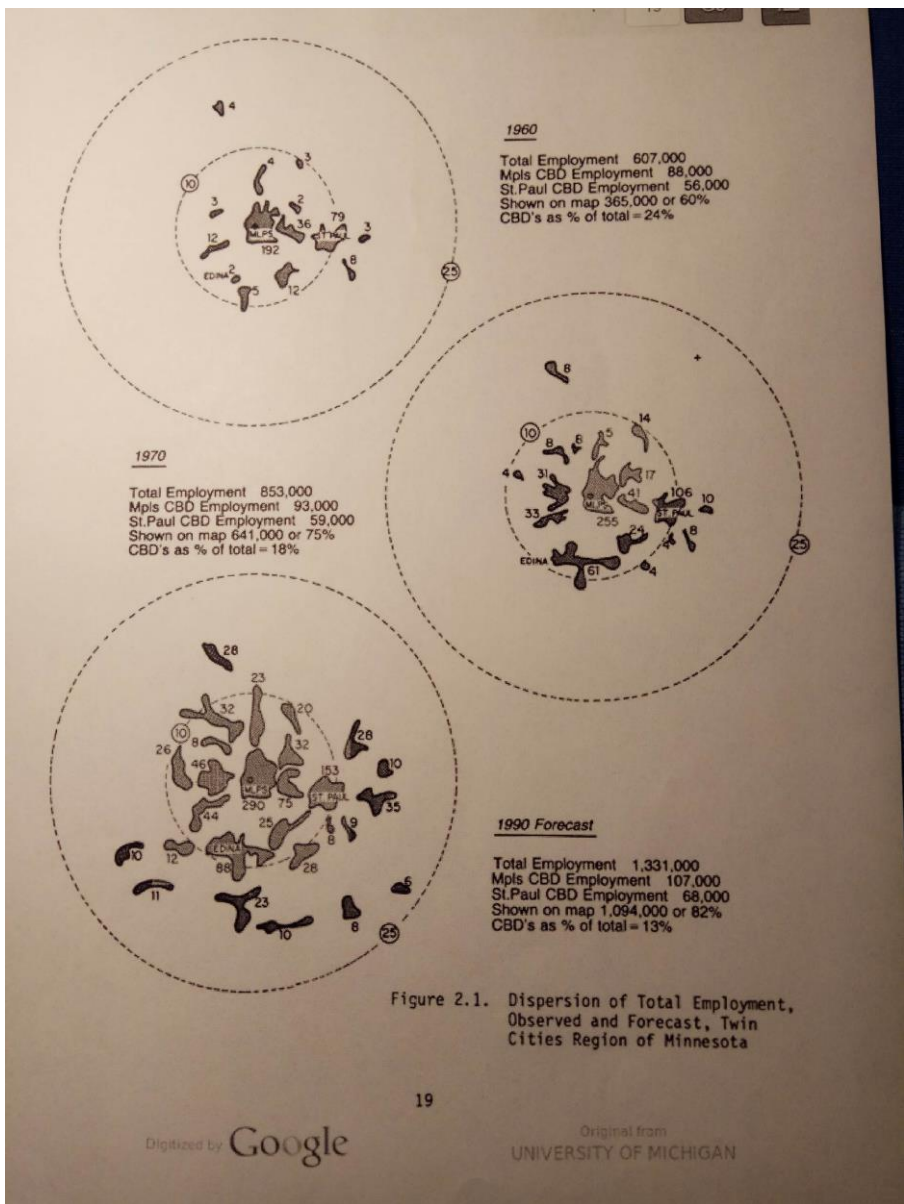
Rodzinom o niższych dochodach nie jest łatwo znaleźć mieszkanie. Mają mniejsze możliwości znalezienia mieszkania w pobliżu miejsca pracy, co wzmaga codzienne przepływy ludzi z miejsc zamieszkania do miejsc pracy. Inwestorom trudno jest wybrać właściwą lokalizację, bo trudno jest określić, gdzie będą mieć najlepszy dostęp do klientów/potentów.

Wspomaganie rozwoju czytelnych centrów tworzy jednocześnie mapę atrakcyjności terenów dla poszczególnych grup użytkowników. Tereny mniej atrakcyjne dla usług zostają uwolnione od spekulacji i mogą być otwarte dla funkcji mieszkaniowej.

Badania przytaczane przez J.S. wykazują, że procesy centralizacji na obrzeżach zachodzą w sposób spontaniczny, jednak ich intensywność jest znacznie słabsza, niż w przypadku rozwoju wspomaganego różnymi narzędziami stosowanymi przez samorządy (w tym planistycznymi).

Per Cent Change 1970-1990

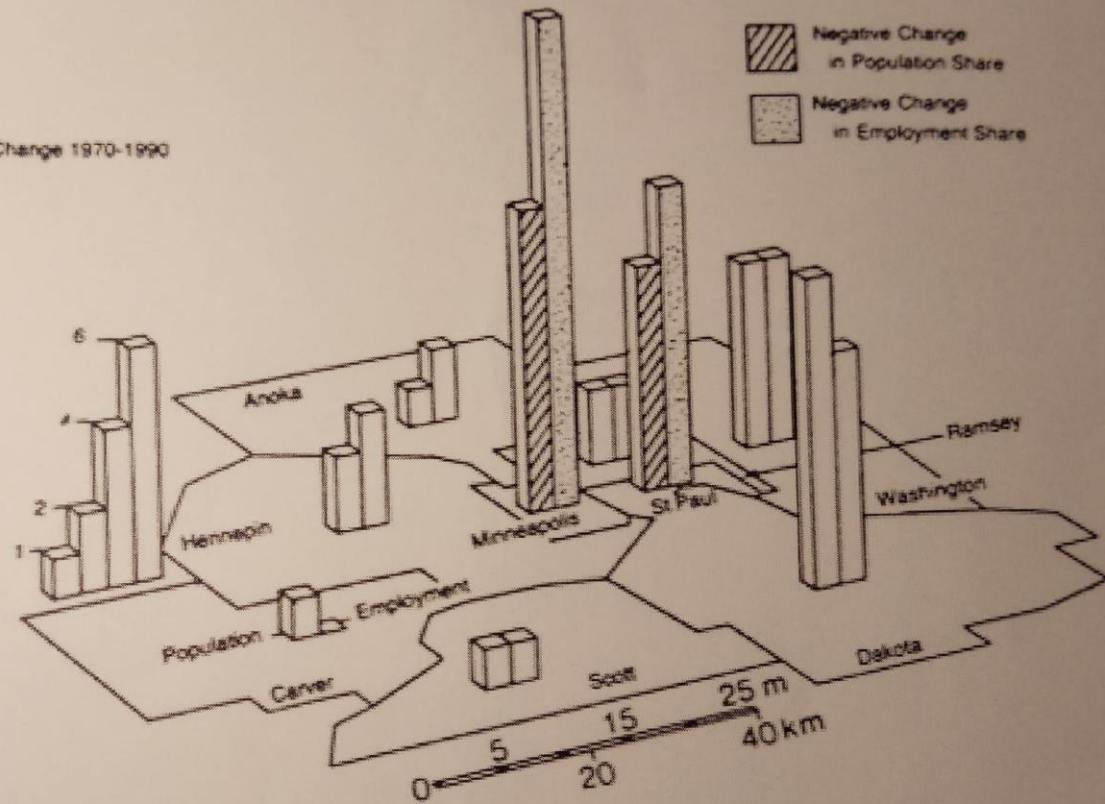

Figure 2.4 Regional Share Change, 1970-1990, of Total Population and Employment, Twin Cities Metropolitan Area

Dostępność „affordable housing”

Affordability - dostarczanie alternatywnych miejsc życia, zwłaszcza dla ludzi o niższych dochodach.

„Miejskość”

Centrum to nie tylko skupisko usług komercyjnych i niekomercyjnych, ale również ośrodek życia społecznego i kulturowego. Do stymulacji życia społecznego niezbędna jest przestrzeń publiczna, a za jej urządzenie odpowiedzialny jest samorząd. Przestrzeni publicznych nie stworzą żywiołowe procesy rynkowe.

Samowystarczalność

„Samowystarczalność” oznacza, że obszar peryferyjny wykształca nie tylko centrum będące ośrodkiem obsługi ludności, ale i skupiskiem miejsc pracy. Taki obszar przestaje być sypialnianym satelitą miasta, i zmniejsza swoją zależność od miasta centralnego.

LUBLIN

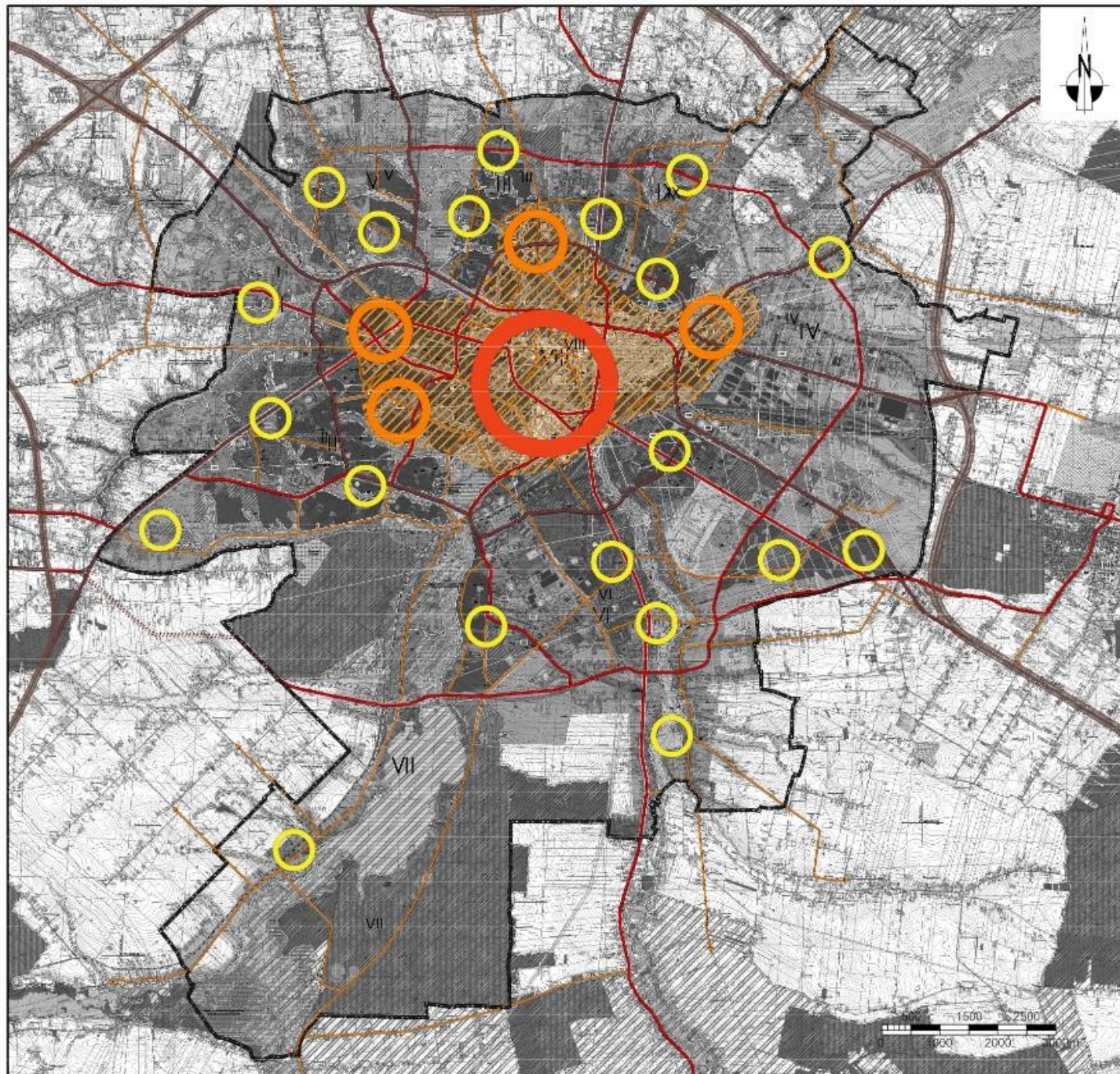
STUDIUM UWARUNKOWAN I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI

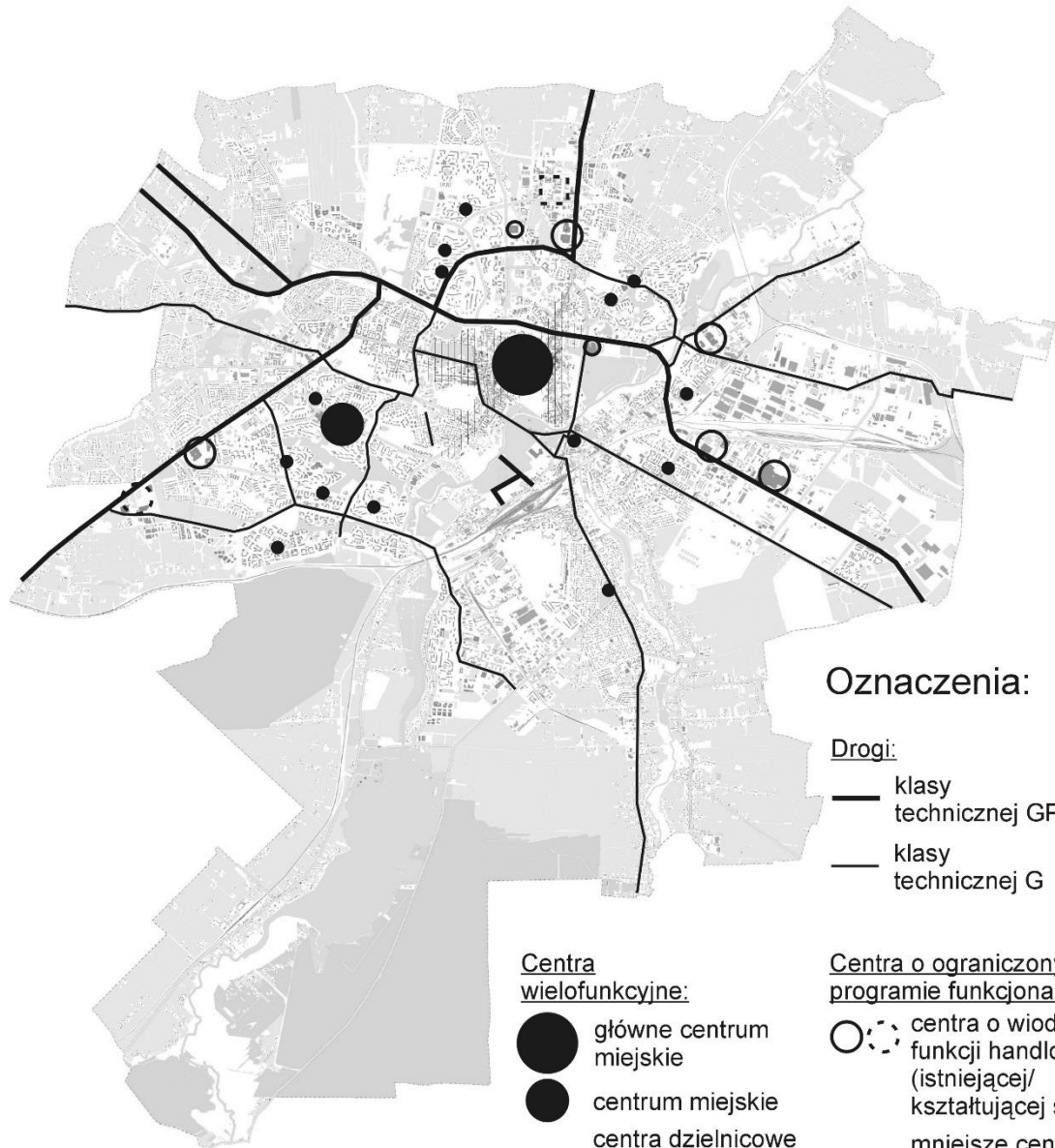
OBSZARY ROZWOJU FUNKCJI
MIASTOTWÓRCZYCH - KIERUNKI ROZWOJU

OZNACZENIA:

- - GRANICA OPRACOWANIA
- - OBWODNICA
- - DROGI GŁÓWNE RUCHU PRZYSPIESZONEGO
- - DROGI GŁÓWNE
- - DROGI ZBIORCZE
- - REJONY PLANISTYCZNE
- - CENTRUM
- - SUBCENTRA MIASTA
- - CENTRA WSPOMAGAJĄCE
- - OBSZAR ROZWOJU FUNKCJI CENTROTWÓRCZYCH

Schemat struktury centrów aktywności i głównych elementów systemu komunikacyjnego Lublina

Oznaczenia:

Drogi:

- klasy technicznej GP
- klasy technicznej G

Centra wielofunkcyjne:

- główne centrum miejskie
- centrum miejskie
- centra dzielnicowe z usługami podstawowymi

Centra o ograniczonym programie funkcjonalnym:

- centra o wiodącej funkcji handlowej (istniejącej/kształtującej się)
- mniejsze centra o wiodącej funkcji handlowej
- kształtujący się ośrodek funkcji biurowych, edukacyjnych i usług specjalistycznych

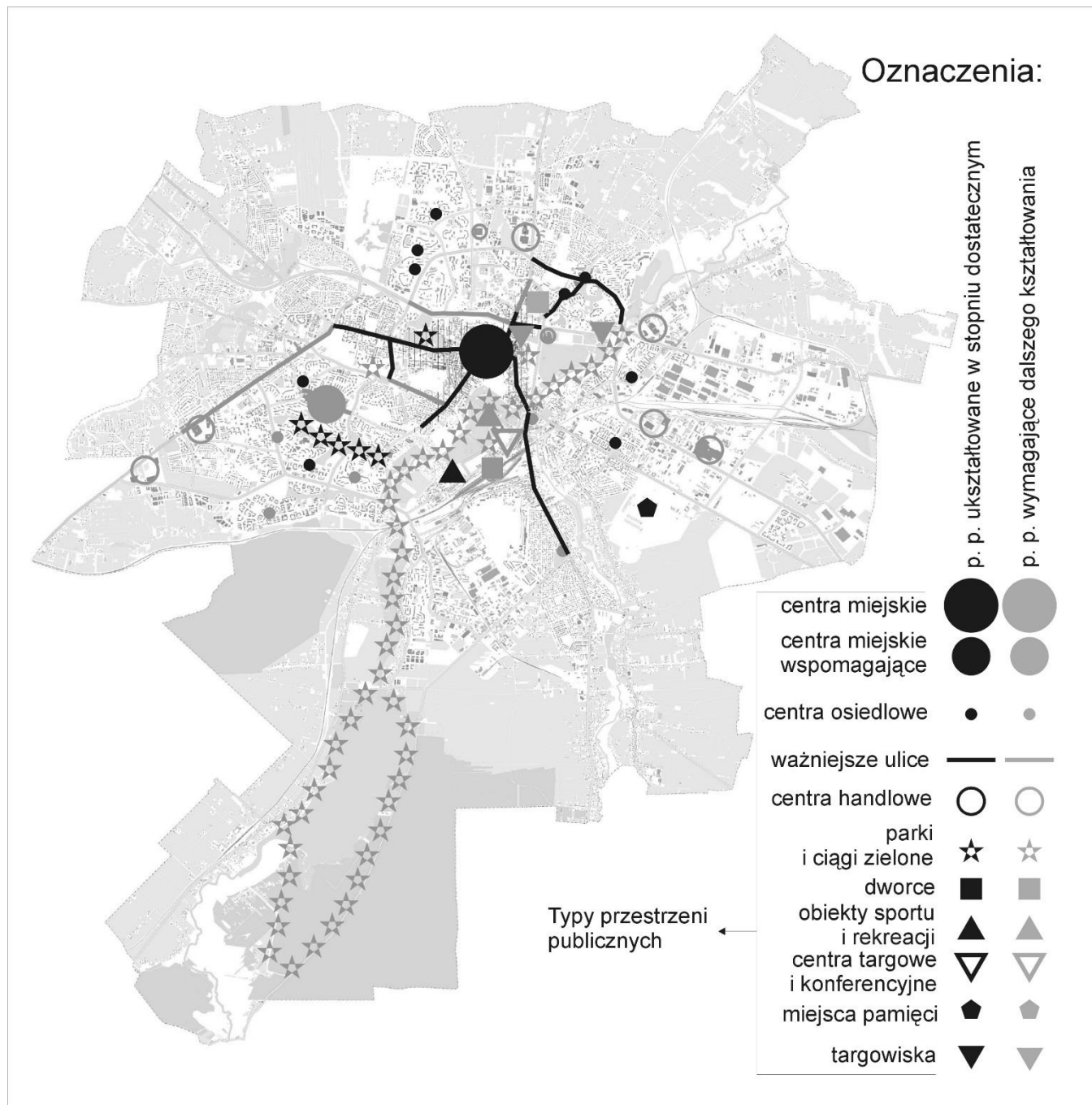

UMCS

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI
I GOSPODARSTWA PRZESTRZENNEJ

Struktura najważniejszych przestrzeni publicznych Lublina

Redukcja zapotrzebowania na transport

Korzyści TOD (policentryczności) dla transportu miejskiego:

- redukcja korków w mieście,
- podniesienie jakości powietrza (zmniejszenie emisji spalin),
- oszczędność paliwa (zmniejszenie energochłonności transportu),
- większy udział samorządu w finansowaniu transportu i odciążenie w tym zakresie użytkowników indywidualnych (dominacja transportu zbiorowego).

Schneider wskazał na kilka badań, w których za pomocą modeli matematycznych badano efektywność komunikacyjną dla różnych struktur przestrzennych miasta.

Jednym z takich badań było studium Kydes'a, Sanborn'a i Carrol'a z Brookhaven National Laboratory. Do badań przyjęli trzy modele miasta:

- model urban sprawl (Urban Sprawl),
- model ze słabo zaznaczonymi centrami (Comprehensive Plan),
- model z czytelnymi centrami (Growth Centers).

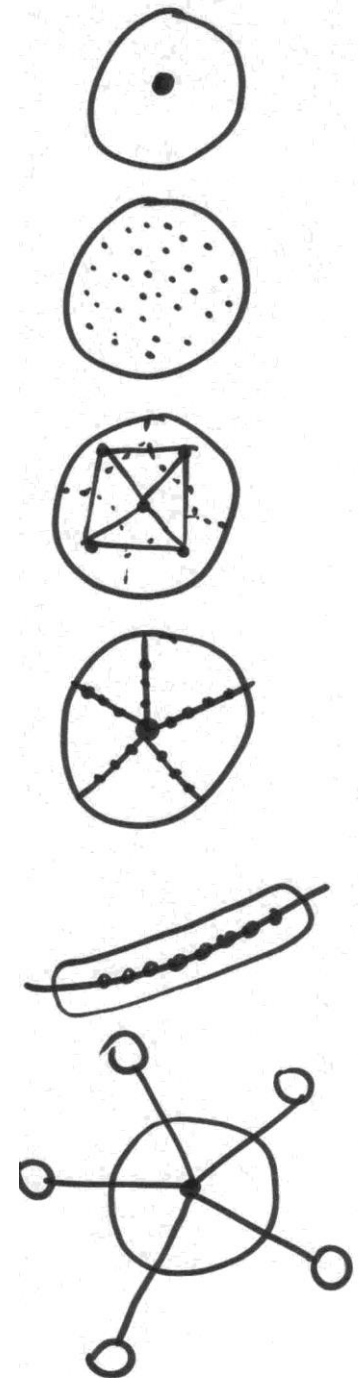
Najefektywniejszy komunikacyjnie okazał się model ostatni.

Inne studium przeprowadził Rice. Przyjął do badań 5 modeli miasta:

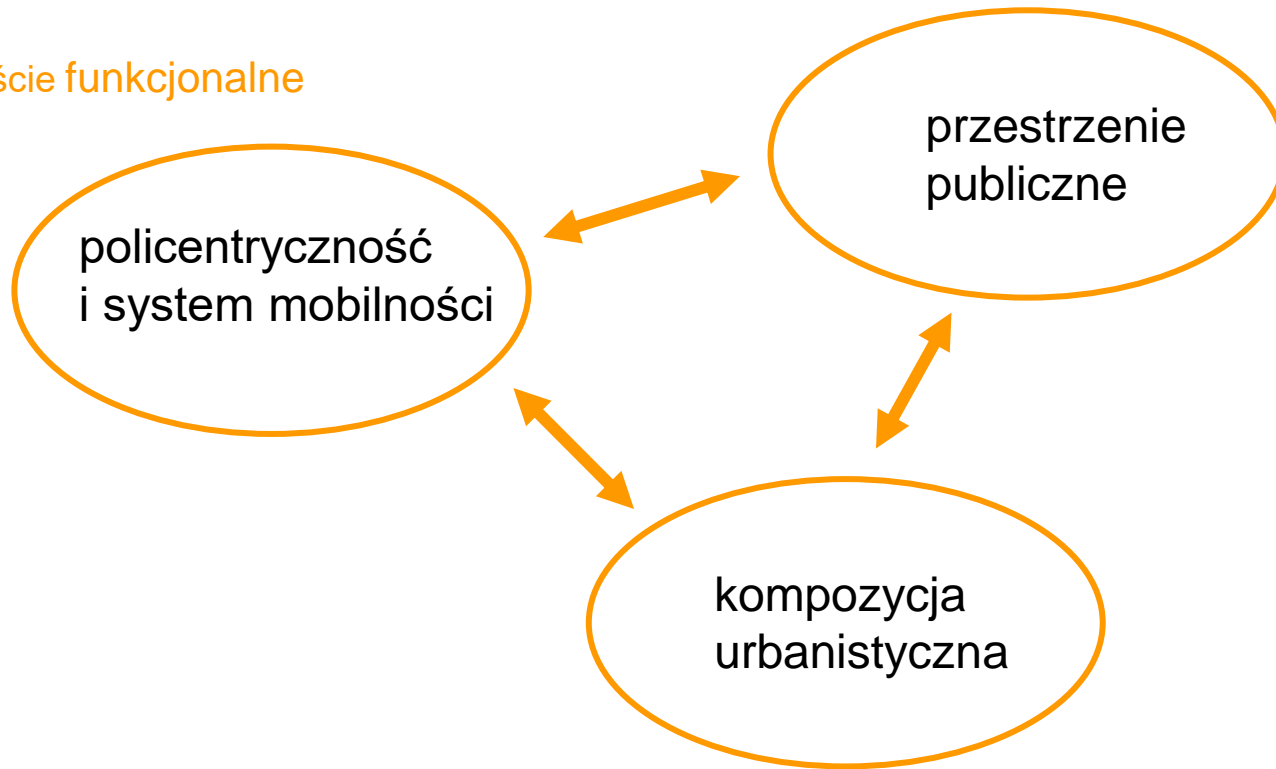
- central,
- homogenous,
- multi-centered,
- radial corridor,
- linear,
- satellite.

Najefektywniejszy okazał się model wielośrodkowy.

podjęcie społeczno-kulturowe

podjęcie funkcjonalne

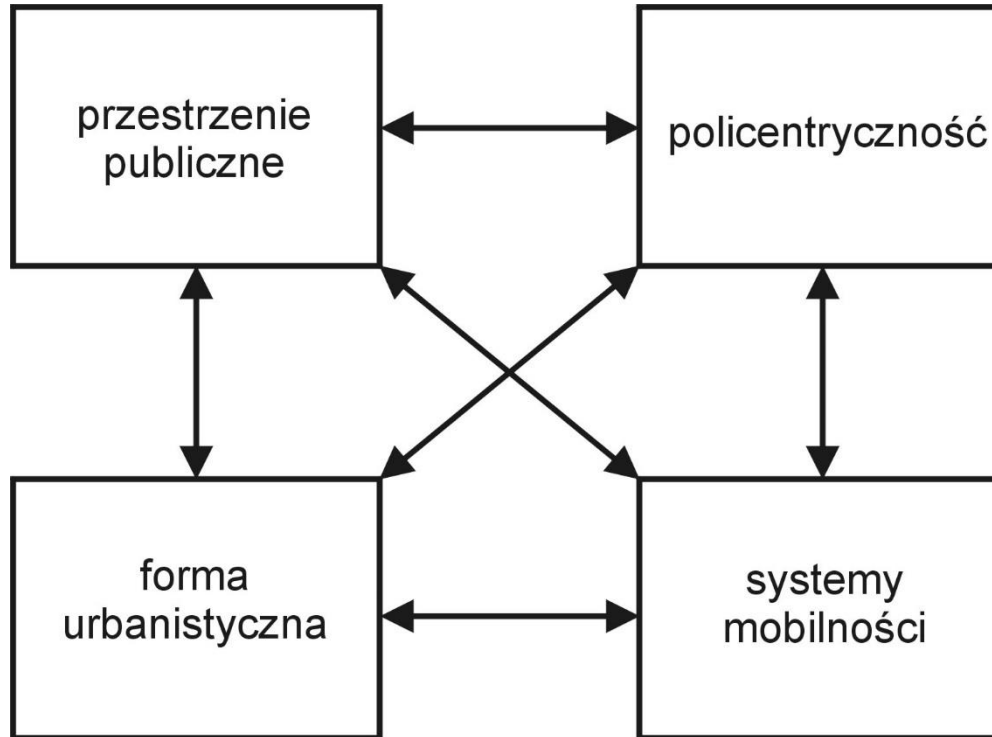
podjęcie estetyczno-kompozycyjne

UMCS

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI
I GOSPODARSTWA PRZESTRZENNEJ

Zestawienie szczegółowych problemów badawczych wymagających dalszych kierunkowych badań

Zagadnienie podstawowe	Szczegółowe problemy badawcze
przestrzenie publiczne	<ul style="list-style-type: none"> – delimitacja, – typologia, – ocena, – przestrzenie elementarne i miejska sieć przestrzeni publicznych, – dostrajanie interdyscyplinarnych narzędzi badawczych, – współczesna ewolucja i różnorodność przestrzeni publicznych,
policentryczność	<ul style="list-style-type: none"> – możliwość implementacji wyników badań amerykańskich na gruncie europejskim, – program funkcjonalny centrów, – centra a przestrzenie publiczne, – policentryczność a skala miasta, – relacje pomiędzy centrami, – forma urbanistyczna centrów, – policentryczność w kontekście aspektów ładu przestrzennego (przyrodniczego, ekonomicznego, funkcjonalnego, społecznego, kulturowego, estetycznego),
systemy mobilności	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie systemu mobilności a struktura przestrzeni publicznych, – kształtowanie systemu mobilności a forma urbanistyczna, – harmonizacja różnych form mobilności (samochodowa indywidualna i zbiorowa, kolejowa, piesza, rowerowa)

Literatura:

„Transit and the Polycentric City”, Jerry B. Schneider, US Government Printing Office, Washington 1981

<https://babel.hathitrust.org>